

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko P. P. i A. K.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 października 2010 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach

zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie

Postanowieniem zawartym w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 14 maja 2010 r. zasądzono od powoda M. B. na rzecz pozwanych P. P. i A. K. kwoty po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanych w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny uznał, że mimo, iż sytuacja finansowa powoda jest trudna, to nie uzasadnia to konieczności zastosowania art. 102 k.p.c. Instytucja uregulowana w tym przepisie ma charakter wyjątkowy i wymaga zaistnienia szczególnej sytuacji. Mimo

wskazania przyczyn, ze względu na które Sąd I instancji w niniejszej sprawie oddalił powództwo, powód zdecydował się wnieść apelację, mając świadomość konsekwencji finansowych przegrania procesu. Działanie powoda skutkowało koniecznością podjęcia przez pozwanych obrony swych praw i poniesieniem znacznych kosztów bez właściwej przyczyny.

Powód zaskarżył zażaleniem powyższe postanowienie wnosząc o jego zmianę i nieobciążanie powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanych, zarzucając naruszenie art. 98, art. 102 i art. 109 § 2 w związku z art. 391 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 102 k.p.c. sąd może odstąpić od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu, jednakże ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”, ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu (wyrok SN z dnia 22 listopada 2006 r., sygn. akt V CSK 292/06, nie publ.). Wprawdzie sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego (wyrok SN z dnia 19 maja 2006 r., sygn. akt III CK 221/05, nie publ.; wyrok SN z dnia 3 lutego 2010 r., sygn. akt II PK 192/09, nie publ.), jednak podlega kontroli w postępowaniu zażaleniowym. Sąd Najwyższy nie podziela oceny dokonanej przez Sąd Apelacyjny w przedmiocie niezastosowania normy wynikającej z art. 102 k.p.c. Co prawda powód, wnosząc apelację i mając na uwadze przyczyny bezzasadności powództwa, powinien był liczyć się z możliwością zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym na rzecz pozwanych, ta okoliczność nie może jednak jako wyłączna podlegać ocenie. Wniesienie apelacji jest prawem strony, którego nie może pozbawiać jej ryzyko przegranej i związanego z tym obowiązku zwrotu kosztów procesu. W szczególnie uzasadnionych wypadkach należy zatem odstąpić od zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. i zastosować art. 102 k.p.c. Taka właśnie szczególna sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, z uwagi na dysproporcję majątkową stron, niezdolność powoda do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy i ponoszenie kosztów utrzymania małoletniego dziecka. Biorąc pod uwagę wysokość renty otrzymywanej przez powoda (780 zł), obciążenie go kosztami procesu w wysokości łącznej 10 800 zł nie znajduje uzasadnienia. Okoliczności wypadku, sytuacja majątkowa i zdrowotna powoda zatem determinuje zaistnienie szczególnie uzasadnionego przypadku, który prowadzi do zastosowania zasady słuszności przewidzianej w art. 102 k.p.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.,
Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.